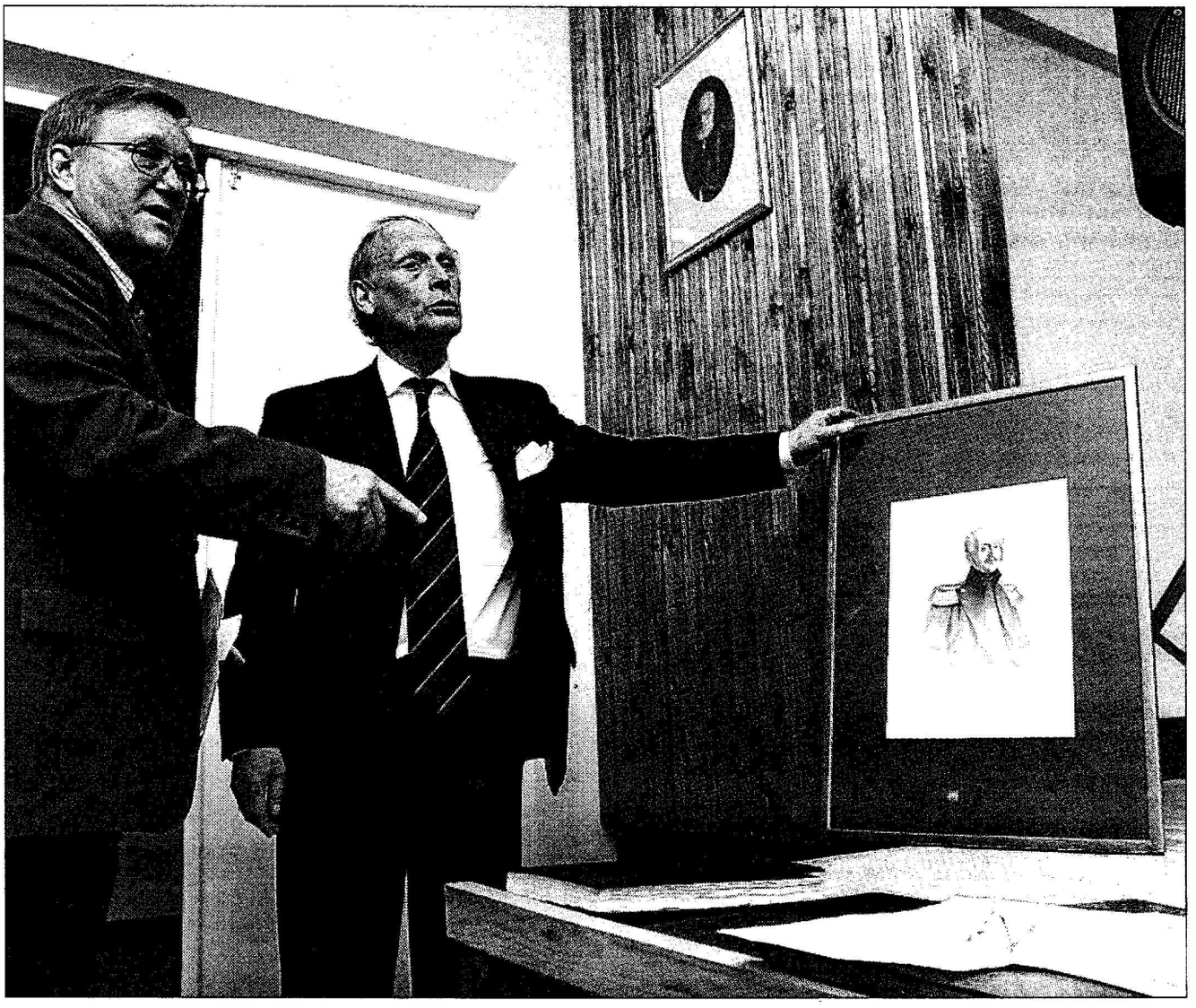

Ilmo Jaanimägi (vasakul) ja Ferdinand von Wrangelli järeltulija Peter Krienitz hetk enne aktust. Tairo Lutter

Roela kool tähistas kuulsa meresõitja sünnipäeva

Roela kool, mis kannab kuulsa meresõitja Ferdinand von Wrangelli nime, tähistas kooli nimikangelase 210. sünniaastapäeva väikese teaduskonverentsiga.

Andry Ervald
andry@virumaateataja.ee

"Suurepärane, et keegi, kes pärineb kaugest minevikust, suudab tänapäeval nii palju inimesi kokku tuua," rõõmustas Peter Krienitz, Ferdinand von Wrangelli neljanda põlve järeltulija, Roela põhikooli kogunenud saalitäit rahvast vaadates.

Ferdinand von Wrangell on sündinud Võru lähistel Nursis, elu aktiivsemad aastad veetis ta Tsaari-Venemaa tollases pealinnas Peterburis ja isegi nii kauges paigas, nagu on Alaska. Roela mõisa asus Wrangell elama alles oma elu viimastel aastatel, kuid pidas just Roelat alati oma päriskoduks.

Vastutuul nooruses

Roela põhikooli VII klassi õpilane Laura Sikk tutvustas kuulsa maadeuurija lapsepõlve. Nagu uurimuses rõhutati, polnud Wrangelli noorusaastad sugugi muretud - oma mõlemad vanemad kaotas ta juba lapseeas. Tulevase suurmehe elukäigu muutis veelgi raskemaks perekonna varanduslik krahh.

Tartu ülikooli endine õppejõud Milvi Hirvlaane rõhutas, et Wrangell teostas ennast tänu oma sihikindlusele, mitte soodsatele asjaoludele. Hirvlaanel on oluline roll Wrangelli uurimisel ja tema nime taas väärilisele kohale tõstmisel Eestis elanud baltisaksa kultuuritegelaste seas. Nõukogude ajal oli Wrangelli nimi põlu all juba tema nimekaimu kindral Peter von Wrangelli tõttu, kes oli üks valgekaartlaste juhte Venemaa kodusõjas. "Isegi Tartu ülikooli geograafia õppetoolis ei mainitud Wrangelli nime," tõi Hirvlaane näite Nõukogudeaegsest vaenulikust suhtumisest.

> **"Isegi Tartu ülikooli geograafia õppetoolis ei mainitud Wrangelli nime."**
> Milvi Hirvlaane

Hirvlaane jutustas ka ilmeka fakti Wrangelli lapsepõlvest. Nagu pajatab perekonnakroonika, oskas väike Ferdinand kolme-nelja aastaselt hoidjate käest plehku panna ja end mõisalähedasse metsa nii ära peita, et teda lausa hüsteeriliselt taga otsiti. Kui väike Ferdinand lõpuks üles leiti ja temaga riieldi, et kus ta kogu selle pika aja oli, vastanud poisipõnn enesestmõistetavalt - maailmas.

Isa ja abikaasana

Oma esiisast kui perekonnapeast ja abikaasast jutustas Peter Krienitz, kes rõhutas, et oma hõivatusest ja rohketest ametitest hoolimata on Wrangelli kirjades oma lastele palju soojust ning armastust. Samuti pidas Krientiz märkimisväärseks Wrangelli soovi, et ta poeg saaks haridust Tartu ülikoolis, mitte Peterburi tolleaegsetes nimekateks peetud akadeemiates.

Adam Johann von Krusensterni nimelise Kiltsi põhikooli direktor Lembit Keerits arutles teemal, kas Tsaari-Venemaa poolt korraldatud maadeavastusreisid olid rohkem uurimuslikud või kolonialistlikud.

"Mis tollaseid maadeuurijaid tagant tõukas? Soov rikastuda? Soov kuulsaks saada?" küsis Keerits. Ning vastas ise: "Olen veendunud, et nii Krusentserni kui ka Wrangelli puhul oli tagant-tõukajaks pigem teadmisjanu. Soov õppida tundma senitundmatut."

Lähedalt ja kaugelt

Ferdinand von Wrangelli sünnipäev tõi Roelasse õpilaste delegatsiooni Rõuge koolist Võrumaalt eesotsas kooli direktori Toomas Rajuga. Rõuge lähistel Nursis õppis Wrangell lapsena. Toomas Raju lubas Wrangelli päevast inspireerituna, et Rõuge kool kuulsa maadeavastaja lapsepõlvejälgi otsima asub.

Kõige kaugem tervitus saabus Alaskalt: Wrangelli-nimelise linna meer Valery McCandless soovis, et Ferdinand von Wrangelli sünnipäeva tähistamine igati õnnestuks ning avaldas kahetsust, et ei saa sellest isiklikult osa võtta.

WRANGELL

Wrangelli nime kannavad
- **mäemassiiv,**
- **saar,**
- **looduskaitseala,**
- **laht,**
- **linn.**